3696 1900 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 20|1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ ԲԷՆՋՇԷՆԲԷ 16 Ճէմ ալէհ 1317 ՇԷՎՎԱԼ 1|20 ՔԵԱՆ. ՍԱՆԻ 1315

Ղաղէթամըզ հաֆթատա Չարշէնպէ վէ Ճումաա իրթէսի կիւն իքի քաթ օլաճագ. Ղ.րշ.
Սէնէլիկի պօսթա իլէ բէշին 60
Ալթը այլըզը 35
Սէնէլիկի բէշին թաշրա իչին 85
Ալթը այլըզը 45
Բօսթա իւճրէթի պէշքէ ալըթ մ
60 դրուշլուգ բօսթա բուլու՝ 80 դրուշա փապոլ օլունուր.
15 կիւնլիւք ճիւսկէ 60 բր. տըր

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ ԱՒԽՊԱՐ

30 բարա

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جادهسى نومرو ٦٥

DIRECTION
DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra 65

Ղազէթանըն միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕՍԱԹԵԱՆա միւրաճաաթ օլունա — Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Դադասի քէպիրտէ Ն. 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 20 ՅՈՒՆՈՒԱՐ

ԹԷԼԱԳՐԻՐ

Տիւն ղազէթամըզ թապ խոլէճիկի սըրաստ, մաքինաճըմըզ քէյֆինի պօզտուղունտան, վազթինտէ թապ իտիլէմէտի, անճագ պու կիւն թապ օլունարագ թէվզի իտիլտիկինի մա էլ իթիզար պէեան իտէրիզ.

''ԿՐՕՆՔԻ ՀԻՄՆԱԽՏԸ,,

Դ.

Կը գրէք դարձեալ. «Իրենց պաշտօնը ու ժամանակին պահանջը ստիպեր են զիրենք աւելի լուսաբանել, աւելի յստակ մեկնել կրօնքը և իր վարդապետութիւնները» (1).

Կը մոռնա՞ք ուրեմն թէ այդ նողկալի էակներէն առաջինն մարտնչեցաւ մեր պաշտելի Փրկչին Աստուածութեան դէմ, երկրորդն Ամենասուրբ Կուսին Աստուածամայրութեան դէմ, և երրորդն Հոգւոյն Սրբոյ Աստուածութեան դէմ։ Եթէ այս ամենայն «պաշտօնի ու ժամանակի պահանջ» մ'է, «կրօնի լուսաբանութիւն» մը և «աւելի յստակ մեկնութիւն մ'է իր վարդապետութեան», այն ատեն պէտք է դադրիլ քրիստոնեայ լինելէ… կամ գէթ պէտք է խոստովանիլ թէ բոլոր այն մեծ և երկնաշունչ Վարդապետք, շնորհազարդ և գերիմաստ Հայրապետք, Ս. Աթանասներ, Ս. Կիւրեղներ, Ս. Բարսեղներ, Ս. Լուսաւորիչներն ու Ս. Սահակներ, և դեռ այն անթիւ խոստովանողք և վկայք որք արեամբ չափ մաքառեցան անոնց դէմ, դատապարտեցին նոցա «լուսաբանութիւն»ներն, նզովեցին անոնց անձերն ու գործեր, այո՛, բոլոր այդ գերարժանի և պնուական Հոգիներն անտաշ ու անոպայ, ակարամիտ ու խաւարասէր էակներ էին, անդէ՛տ «իրենց պաշտօնին ու ժամանակին պահանջման» և թշնամինե՛ր էին «կրօնի լուսաբանութեան և աւելի յստակ մեկնութեան»…. Ահա ո՛ւր կը տանի ձեզ ամենէն վատ անունները պաշտպանելու տարօրինակ փառասիրութիւնը։

Ճշմարիտ է որ կը փութաք յաւելուլ. «Դժբախտութիւնը, սակայն, այն եղաւ որ անոնք պաշտպանեցին սկզբունքը, ջատագովութեան մէջ ակամայ խառնելով անհատական մոլորութիւններ».

Ակամա՞յ… ինչէ՞ն գիտէք։ Պատմական խնդիր մ'է այս, և Պատմութիւնը չեն սաեղծեր, այլ կ'ուսանին։ Արդ բացէք եկեղեց. Պատմութեան էջերը, և ի՞նչ պիտի տեսնէք. պիտի տեսնէք թէ հակառակ ամէն գիտութեանց, հակառակ ամեն ողջամտութեանց – որք այնչա՜փ բարձրէն կուգային –, հակառակ Եկեղեցւոյ անսխալ հեղինակութեան, միշտ ծայրագոյն յամառութեամբ նոքա պնդեր են իրենց մոլորութեան վրայ, միշտ անյօդ ու արհամարհող եղած են ամենէն արդար յանդիմանութեանց, իրենց անհատական կարծիքը միշտ նախամեծար համարեր են տիեզերական Եկեղեցւոյ վճիռներէն ու պատգամներէն, և վերջապէս – արժանաւոր պատիժ իրենց հպարտութեանց և անզեղջ յամառութեանդ – դառն ու քամահելի մահուամբ վախճաներ են չարաչար, կորնչելո՜վ և չարունակելով կորնչե՜լ անթիւ հոգիներ….

Կը հարցնեմք հիմա. Ներելի՞ է քահանայի մը այսպիսի չարագործներ պաշտպանել. Ներելի՞ է ունել անձի մը այս աստիճան արհամարհել Պատմութիւնն։ Եւ եթէ անոնք – որ պարապէին լրջութեան, զգօնութեան, ուղղամտութեան օրինակ տալ յամենայնի– այսպիսի տխուր ու ահեղալի paradoxeներով կը ցնցեն գրական հրապարակն, ինչե՞ր չպիտի ընեն այն ամբարտաւան իմաստակներն, համբաւի այն մուրացկաններն, որոնք հաղիւ դպրոցի սեմէն դուրս ելած՝ նոր բան մ'ըսելու և աղմկալից յօդուած մը գրելու մարմաջով՝ ամենէն հրէշային կուռքերու առջեւ ի ծունր կ'իջնեն պչգալի շնականութեամբ, և մարդկութեան ու դարերու ամենէն մաքուր և ամենէն վեհ դէմքերն կը թշնամանեն վայրագութեամբ։

Եւ իրօք ակամայ մոլորութեանց այս թէզը կարծուածէն աւելի բեղմնաւոր է և իր պաշտպանները կըրնայ տանիլ մի օր շատ հեռո՜ւն։ Ինչո՞ւ «կրօնի լուսաւոր մեկնիչներ ու «ակամայ մոլորիչ»ներ չըլլա՞ն նաեւ Դիոսկոր, Յուլիանոս Դոնատ, Մանէս, Ապոլինարիոս, Սոսէն, Ուիգլէֆ, Լուտերն, եայլք։ Ինչո՞ւ «իմաստասիրութեան լուսաբանող»ներ և «ակամայ մոլորեալ»ներ չլինին նաեւ Գոնտորսէ, Սպինոզա, Լօք, Սէն-Սիմոն, Շէլլինկ, Հէկէլ, և նմանիք։ Ինչո՞ւ «մարդկութեան բարերար»ներ և «ակամայ վրիպող»ներ չլինին նաեւ Դաումուէլ, Եղիսաբէթ Մառայ, Տանտոն, Տէմուլէն, Ռոպէսպիէռ…. Կը տեսնէք թէ անուններն ու դարերն կը փոխուին – և երբեմն ալ արտաքին գործերը – բայց ոգին նոյն է առաւել կամ նուազ, Արիոսներու, Մակեդոններու ոգին է, այսինքն յանձնապաստան գռոզութիւն, ըմբոստութիւն կրօնական օրինաւոր իշխանութեան դէմ, կրօնքն ու հաւատքը տապալելու անզուսպ կատաղութիւն, մաքառում ամենէն հիմնական ու ամենէն քաղաքակրթիչ սկզբանց դէմ, իր կարծիքը բոլոր աշխարհի միաձայնութենէն նախամեծար համարելու յիմար յաւակնութիւն, և վերջապէս դիւաշունչ ատելութիւն Աստուծոյ դէմ և ամենայնի դէմ որ զԱստուած կը յիշեցնէ մարդոց։

Անշուշտ չեմ ուրանար՝ ustrgaղեւ ակամայ մոլորեալներուն գոյութիւնը։ Բայց կ'ըսեմ թէ անոնց անուններն երբեք չփոխուած չեն մոլորութեան վարդապետներու, սըտոյ քարոզիչներու անուանց հետ. անոնց յիշատակն օրհնութեամբ պահուած է մարդկութեան մէջ, և իրենց օրինակն աւելի չինիչ ու նախանձելի եղած է քան դայթակղական ու ատելի իրենց հիմնալի յետսկոչումներով։

Բացէ՞ք եկեղեց. Պատմութիւնը, և պիտի տեսնէք. ո՞վ երբեք եղած է աւելի ներող ակամայ վրիպանաց քան Եկեղեցին. ո՞վ աւելի գրկաբաց ընդունած է միշտ ակամայ մոլորեալներն քան Քրիստոսի ճշմարիտ հետեւողք. ո՞վ երբեք աւելի սէր և գթութիւն քարոզած և ցուցուցած է ակամայ անկելոց քան Ս. Հարք և Քահանայապետք Եկեղեցւոյ։

Բայց հարցնէ մեզ թերեւս Տ. Մուշեղ վրդ., ի՞նչ օգուտ մեր այսօրուան անաբեկաններն մեռնող գացող մարդոց.– Եթէ այդ անաբեկանները օգուտ չունին մեռեալներուն, մեծապէս օգտակար են, հզօր դասեր են ապրողներուն։ Եւ ահա այդ դասերը.

1. Եկեղեցին ա՛յնչափ նախանձախնդիր է աստուածային վարդապետութեան և անոր անայլայլ պահպանութեան, որ նոյն իսկ դարերէ ետքը կը նզովէ և կը դատապարտէ ամեն այն սրբապիղծ ձեռներն որք յանդգնած են բառ մը պակսեցնել կամ փոխել անոր։

2. Այն է միայն «ճշմարիտ պաշտօնեայ կրօնի», այն է արժանաւոր քարոզ բանին կենաց որ Ս. Գրոց և Ս. Հարց աւանդութեան կը հետեւի ամենէն անսայթաք հաւատարմութեամբ և պատրաստ է աւելի զոհել իւր կեանքն քան շեղիլ մազիւ չափ ուղղափառ հաւատոյ դաւանութենէն։

3. Եթէ գիտութիւն, պատմութիւն, եռանդ, պերճախօսութիւն, մաքրութիւն, վերջապէս ամեն մըտաւոր և բարոյական ձիրքեր ունենան «ձեռնադրեալք», և եթէ մի առաքինութիւն միայն չունենան – որ հիմն է ամեն առաքինութեանց – ոչինչ են և ոչինչ կ'օգտեն։ Վասն զի ամեն հերձուածապետներու, հին ու նոր ամեն Արիոսներու, ամեն Նեստորներու, ամեն Մակեդոններու և իրենց նմանեաց՝ ինչ որ պակսեցաւ ո՛չ ուսմունքն էր այն, ոչ տաղանդն, ոչ նախանձախնդրութիւնն, ոչ հրբամտութիւնն, ոչ գրագիտութիւնն, ոչ ճարտարութիւնն, ոչ աղօթասիրութիւնն, և ոչ խստամբերութիւնն (austérité), այլ պակսեցաւ իրենց՝ խոնարհութիւնը, և յաճախ միայն խոնարհութիւնն, առանց որոյ ամենէն փայլուն ձիրքերն և ամենէն շողշողուն բարեմասնութիւնքն ոչինչ են, ի՞նչ կ'ըսեմ, մանաւանդ թէ վընասակար ու աղէտաբեր իսկ են նախ մեզ և ապա այլոց….

Ն. Ց. Վ. Փ.

ՄԱԹԷՄ

Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսիզ Մեծաւոր-Ժողովրդապետի հիւրմ. Պօղոս Գերապայծառ Գապրիէլեանըն հէմշիրէսի միւհթէրէմէսի ՕՐԻՈՐԴ ԵՐԱՆՈՒՀԻ ԳԱԶՐԻԿԵԱՆ՝ խայլի միւտտէթտէն պէրու տուչար օլտըղը խասթէլիքտէն ազատէի կէրիպան իտէմէքէրէք, ճումաա իրթէսի կիճէսի, պիլճիւմլէ վէզաիֆի րուհանիյէսինի իյֆա իլէ, իրթիհալը տարը պագա իյլէմիշ, վէ վալիտէսիյլէ պիրատէրլէր վէ հէմշիրէլէրինի տուչարը հիւզն ու քէտէր իյլէմիշ տիր։

Միւթէվէֆֆիյէնին ճէնազէ ալայը բազար իրթէսի կիւնիւ, սաաթ 4տէ, Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ մութանթան սուրէթտէ իճրա օլունմուշ տուր։

Քիլիսէ, պու միւնասիպէթլէ վէ մէրհումէի միւմաիլէյհանըն սըֆաթընա լայըգ սուրէթտէ, թէզէյին իտիլմիշ, պէրաի հիւրմէթ, Կ-Բաթըրըգ Վէքիլի միւհթէրէմի Արփիարեան Աւետիս Արք., Սիվաս-Թօգաթ մէրխասասը հիւրմ. Հաճեան Սահակ Արք., Թրապիզօն վէ Խարբութ մէրխասալարը հիւրմ. Մարմարեան Պօղոս վէ հիւրմ. Իսրայէլեան Ստեփան Եպիսկոպոսլար, քիլիսէլէրիմիզ Մեծաւոր-Ժողովրդապետլէրի, բէք չօգ Մայրագոյն վէ տիկէր վարդապետլէր, պապըլ Լաթին վէ սաիր Գաթօլիք րա-

(1) Արեւելք, Թիւ 4164.

Հիպլէրի, Անտրատ Ցըլըլթին մայրապետլէրի՝ չախըրտըլըրեյլէ, միւթեպէրանը միլլէթիմիզտէն բէք չօղ զաթլար, վէ պապը միւթեպէրանը էճանիպ, էլհասըլ խընճախընճ էհալի հազըր պուլունմուշլար տըր։ Րահմէթ տուալարընըն իֆասը էսնասընտա, քիլիսէնին իչ խարանլարընտա խասասէթէն իչ թիւ պատարագ տախի սէօյլէնմիշ տիր։

Աինի րուհանիէէ Արհ. Սրփիարեան Աւետիս Արք. րիասէթ իթմիշ, վէ խիթամը աինտէ, հուզզարը քիրամ՝ հիւրմ. Գազըրիկեան Պօղոս Գերապայծառ իլէ պիրատէրլէրինէ պէեանը թաազիեէթ իյլէմիշլէր տիր։

Փատէհու, միւքէլլէֆ պիր թապութ իչինտէ պուլունան ճէնազէ՝ արապայը մախսուսընտա իրքեապէն, վէ րէֆագաթըյլա պիր խայլի ագրապա վէ ահըպպա կիտէրէք, Շիշլի գապրիսթանընտա նագլ իլէ, մագպէրէի մախսուսընտա տէֆն իտիլմիշ տիր։

*** Միւթէվէֆիէ՝ քէմալէթ, տիեանէթփէրվէրլիք վէ հիւսնի ախլագ կիպի էվսաֆը ջէմիուհէ իլէ մութթասըֆէ օլուպ, ղայպը էպէտիսի՝ վայեաթը ագիմէտէն օլմաղլէ, ագրապա վէ միւթէալլիգաթընտան պաշգա, քէնտիսինի պիլճիւմլէ թանըեանլարըն տա թէէսսիւֆիւնիւ մուճիպ օլմուշ տուր։ Պինաէն ալէյհ իշպու ղայպ վէ քէտէրի ագիմտէն տօլայը հիւրմ. Գազըրիկեան Պօղոս Գերապայծառ իլէ վալիտէի միւհթէրեմէսինէ վէ պիրատէրլէրիյլէ հէմշիրէլէրինէ թէսէլլիեաթը սամիմանիեէի թէմէննի էյլէրիզ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պու կիւն Պայրամ միւնասիպէթիյլէ, Կ-Բաթրիգ րիւթպ. էֆ. հազրէթլէրի րէսմի թէպրիքի իյֆա իչին մապէյնի հիւմայունա ազիմէթ իթմիշ տիր։

*** Շու արալըգ Խասթախանէմիզ սէր թապիպի Տր. Զօհրապ իլէ սէր ճէրրահը Տր. Զարդար էֆ.լէր արասընտա պիր իխթիլաֆ մէյտանա տուր։ Պու տա էսնաֆըլըգ տավասընտան իլէրի կէլմէ պիր շէյ տիր։ Պունուն հալլի խուսուսընտա Ս. Յակոբ Հոգաբարձութիւնու թէվասսութ իթմէքտէ իմիշ։ Պագալըմ նէ՞ սուրէթլէ թէսվիյէ օլունաճագ տըր։ Հէր հալտէ պունտան տօլայը թէէսսիւֆ իթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր։

*** Էրմէնի քաթոլիկի Աժին. Օրմանեան Սրբազան հազրէթլէրի կէչէն կիւն Պապը Ալիէէ կիտէրէք, սատրազամ վէ սատիրէ նազըրը փաշալար հազարաթընը զիեարէթ իթմիշ տիր։

*** Ս. Փրկիչ խասթախանէսի մէնֆաաթընա պիր պալօ վէրիլմէք իւզրէ Էրմէնի քաթոլիգխանէսինէճէ մաղամը ախըրտէն իսթիզանը քէյֆիեէթ իտիլտիկինի «Սապահ» եազմըշ տըր։

*** Րէֆիգիմիզ «Բիւզանդիոն»ըն սալը կիւնքի նիւսխէսինտէ, Անթագյատան եազըլմըշ պիր մէքթուպտա, պունտան ագտէմ զազէթամըզտա, «Պիր Էրմէնինին Էրմէնի-գաթօլիկի օլմասը, զանաաթը վէճտանիէ, իթիգատ մէսէլէսի օլտուղընտան, պու պապտէ քիմսէնին պիր շէյ տիյէմէեէճէկինի, խուսուսա քի պու տէխալէթլէ, միլլիէթ, լիսան, ծէս վէ արարողութիւնլարճա հիչ պիր ֆարգ տա օլմատըղընտան, պունտան տօլայը թէլաշա տախի տիւշմէք մանէասըզ օլտուղունու» եազըլմըշ օլտուղումուզտան Թուրթուրաբալը րէֆիգիմիզին մուխպիրի՝ Անթագյատա վէ մահալը սաիրէտէ պազը Էրմէնիլէրին՝ Լաթին միսիօնարլարը մարիֆէթիյլէ Գաթօլիք մէզհէպինի գապուլ իթտիքլէրինտէ, քէնտի միլլէթ, լիսան, ծէս վէ արարողութիւնլարընտան պաշգա, իսմլէրինի տախի թէրքլէ, Լաթին ճէմաաթը նամըյլէ այրըճա պիր ճէմաաթ թէշքիլ իթտիքլէրինի պէեան իտէրէք, իֆատէմիզտէ կիւյա պիր թէնագուզ կէօրիւեօր, վէ պու հալ, Բաթրիգխանէմիզճէ մալի՞ւմ միւ տիւր, տէյի՞լ մի տիր, էկէր մալիւմ իսէ, պու հալին էօնիւնիւ ալմագ իչին, նէ՞ կիպի թէտապիր իթթիխազ իտիլեօր օլտուղունու անլամագտան սօնրա, քէնտիսինէ մալիւմաթ վէրմէմիզի, վէ օնտան սօնրա սէրպէսթիէ վիճտան վէ սաիրէ իւզէրինէ միւթալէաթտա պուլունմամըզը թավսիէ իյլէեօր։

Րէֆիգիմիզին Անթագ մուհապիրինէ վէրէճէկիմիզ ճէվապ բէք աշիքեար օլուպ, պունուն իչին Բաթրիգխանէմիզին մալիւմաթընա միւրաճաաթա հէպէպ եօգ տուր։ — Պիզ Էրմէնի-գաթօլիկի օլմագտան պահս իտիպ, Լաթին-գաթօլիկի օլմագտան պահս իթմէմիշիզ տիր։ Էրմէնի-գաթօլիկի օլան վէ պունուն ահքեամ վէ շէրաիթինտէ գալմագ իսթէեէն հէր Էրմէնի իչին, էվվէթ, նէ՛ միլլիէթ, նէ՛ լիսան, նէ՛ ծէս վէ արարողութիւն վէ նէ՛ տէ իսիմ թէպտիլաթընա լիւզում վէ գաթան լիւզում եօգ տուր։ Ամմա Անթագյատա վէ մահալը սաիրէտէ պուլունան Էրմէնիլէր՝ Լաթին-գաթօլիկի օլմագ իսթէրլէր իմիշ. եարըն տա պիր թագըմ Էրմէնիլէր՝ Ֆրանսըզ-գաթօլիկի, Ալման-գաթօլիկի, Ռուս-գաթօլիկի օլմագ իսթէրլէր վէ թապիաթիյլէ տախի միլլիէթի վէ սաիրէեի թէրք իթմէկէ գալգըշըրլար իսէ, պունա Էրմէնի-գաթօլիք Կ. Բաթրիգխանէսի, եախօտ «Մէճմուայի Ախպար» ղազէթասը նէ՞ եափսընլար։

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Անցեալ Բշ. Ամենասուրբ Երրորդութեան եկեղեցւոյն մէջ ներկայ էի Օր. Երանուհի Գազըրիկեանին յուղարկաւորութեան հանդիսին։ Արարողութիւնը թէպէտ տխուր, բայց շատ կանոնաւոր և փառաւոր կերպով կատարուեցաւ։ Միայն կէտ մը աչքիս զարկաւ. այն ալ հանդիսադիր Եպիսկոպոսներէն Խարբերդի Առաջնորդ Արհ. Իսրայէլեան Ստեփան Եպիսկոպոսին առանց եպիսկոպոսական գաւազանի միայն էր, որ լածիս նայելով, Լուսարարապետի կողմանէ այդ մասին կանխաւ հոգ չըտարուելուն արդիւնքն էր։

Այս կէտն մասնաւորապէս կը յիշատակեմ, որպէս զի այսպիսի տխուր կամ ուրախ հանդէսներու առթիւ ամեն հոգածութիւնք ի նկատի առնուելով, այս կերպ թերութեանց տեղի չտրուի։

Մնամ եւայլն։

ԴԻՏՈՂ ՄԸ

ԽԱՐԻՃԻՑԷ

Ինկիլիզլէրին ճումա կիւնքի սէվինճի եարըմ կիւն պիլէ սիւրմէմիշ տիր։ Պօէրլէրին էլինտէն էն գուվվէթլի մէվգիլէրի օլան Սփիօն Գօփ տաղընը զապթ իթմիշ, վէ Լէտիսմիթի գուրթարմագ իւմիտի՝ արթըգ բէք սահիլէշմիշ իքէն, Պօէրլէր, շիտտէթլի պիր հիւճում իլէ Ինկիլիզլէրի օ մէվգիտէն կէրի սիւրմիւշլէր, վէ պունլարա բէք չօգ թէլէֆաթը մուճիպ օլմուշլար տըր։ Պու խապէր՝ Լօնտրատա սուի թէէսսիր հուսուլէ կէթիրիպ, Ինկիլթէրրա էսհամը վէ Թըրանսվալ թահվիլաթը հէման տիւշմիւշ տիւր։

Սփիօն-Գօբու իշղալ իտէն Ժէն. Ուէրրէնին ֆըրգասը օրատան րիճաթընտա, Պօէրլէր թարաֆընտան Թուկէլա նէհրինին տիկէր թարաֆընա գատար բիւսկիւրտիւլմիւշ օլտուղը րիվաեէթ օլունուեօր։ Ժէնէրալը միւմաիլէյհին ֆըրգասընտա 800 քիշի թէլէֆ վէ 1500 քիշի եարալը օլտուղը սէօյլէնիեօր։ Ինկիլիզլէր 40 պին քիշի իլէ թէքրար Լէտիսմիթ իւզէրինէ եիւրիւեէճէքլէր իմիշ։

Պօէր ժէնէրալը Լուգա Մէեէր՝ պիր Ինկ. թապուրընը արանըրգա կէթիրիպ, 20 քիշի թէլէֆ իթմիշ վէ 15 քիշի էսիր թութմուշ տուր։

Պօէրլէր՝ Բէմպիրլիեի եէնիտէն շիտտէթլէ թօբա թութմուշլար տըր։

Մէֆքինկին գուրթուլմուշ օլտուղընա տաիր Լօնտրատա չըգան շայեա թաստիգ օլընմամըշ տըր։

—Թրանսվալ հիւքիւմէթինին Եվրօբատաքի վէքիլի Տր. Լիտս՝ Պէրլինէ կիտէրէք, Ալմանիա խարիճիէ նազըրըյլա կէօրիւշմիւշ տիւր։ Տր. Լիտս՝ պու սէյահաթըն բօլիթիգա մագսատընէ մէպնի օլմատըղընը, վէ Պօէրլէրին իշի էյի կիթտիկի իչին թէվասսութէ միւհթաճ պուլունմատըղընը սէօյլէմիշ տիր։

—Ինկ. բարլամէնթօսու տիւն աչըլըպ, գըրալիչանըն նութգընտա, Ինկիլթէրրանըն քեաֆֆէի տէվլէթլէր իլէ միւնասէպաթը տօսթանէ օլտուղը, վէ Թրանսվալ մուհարէպէսինտէ Ինկիլիզլէրին ղայրաթը մաէլթէէսսիւֆ վիեատէ պուլունտուղը, վէ Ինկիլիզլէրին պիր մուզաֆֆէրիեէթի գազանմագ իչին միւթթէֆիգէն չալըշմասը լազըմ կէլտիկի տէրմիեան իտիլմիշ տիր։ — Աեան վէ Մէպուսան մէճլիսլէրինտէ Սալիզպըրի գապինէսինին հարէքէթի թագպիհ իտիլմիշ տիր։

—Ինկ. Լիպէրալ ֆըրգասը ազասընտան պիրի՝ իրատ իթտիկի պիր նութգտա, Թրանսվալ մուհարէպէսինի ֆայտէսիզ պուլմուշ, վէ Թրանսվալըն թաստիգի սէրպէսթիսի վէ գուվվէի ասքէրիյէնին թահտիտի շարթըյլա, ագտը սուլհ իտիլմէսինի մուվաֆըգ կէօրմիւշ տիւր։

—Ինկ. ղազէթալարը՝ Լէտիսմիթի գուրթարմագ իչին վագը օլան թէճրիպէլէրին, — զուհուրա կէլէն գահրամանճա ղայրէթ վէ շէճաաթա րաղմէն, — պօշա կիթտիկինի թէէսսիւֆէն իղրար վէ իթիրաֆ իտիեօրլար։ Մէզքիւր ղազէթալար, Պօէրլէրին գուվվէթլի վէ միւսթահքէմ մէվգիլէր թութմուշ օլմալարը սէպէպիյլէ, Ինկիլիզլէրին պիւեիւք թէլէֆաթա ուղրամըշ օլտուղլարընը տախի էսէֆլէ պիլտիրիեօրլար։

—Պիր գաչ Ինկ. ղազէթալարընըն ալտըղլարը թէլէկրաֆ խապէրլէրինէ պագըլըրսա, Ժէն. Հուայթ՝ Լէտիսմիթտէ մուհասէրէտէ օլան թէգմիլ օրտու իլէ թէարրուզի պիր հարէքէթ իճրա իթմէք ֆիքրինտէ իմիշ։

—Էվվէլքի կիւն Թրանսվալ թահվիլաթըյլա սաիր թահվիլաթ վէ էսհամ բիացասընըն ֆիեաթճա տիւշկիւնլիւկիւնտէն՝ Ինկիլիզլէրին եէնիտէն պիր տարպէի շէտիտէ ուղրատըգլարը զաննը օլունուեօր։

—Սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Լէտիսմիթին Պօէրլէրէ թէսլիմ օլտուղը շայեասը թաստիգ օլընմամըշ տըր։ — Տէյլի Մէյլ ղազէթասը՝ էճնէպի տէվլէթլէրինին միւտախալէ թէճրիպէսինէ գարշը տուրամիամագ իչին, պիւթիւն Ինկ. տօնանմասընըն հազըրլանմասընը թավսիէ իտիեօր։ — Թրանսվալըն վէքիլի Տր. Լէյտս՝ Պէրլինտէ Թակպլաթ ղազէթասը մուխպիրինէ, Թրանսվալըն նամուսլու պիր սուլհա րազը օլաճաղընը պէեան իթմիշ տիր։

—Համպուրկէր Նախրիխթէն ղազէթասը՝ Ալմանիա իլէ Ինկիլթէրրա արասընտաքի մուգավէլէնէ գարշը Ֆրանսա վէ Ռուսիանըն տախի պիր մուգավէլէ ագտ իթտիքլէրինի րիվաեէթ, վէ Ալմանիանըն Ինկիլթէրրա իլէ մուգավէլէսինի պօզմասընը վէ Ֆրանսա իլէ իթթիֆագա պուլընմասընը թավսիէ իտիեօր։

—Ալմանիանըն Բայխշթակ մէճլիսինտէ, տօնանմանըն արթըրըլմասը լայիհասընըն թէտգիգինէ տիւն պաշլանմըշ տըր։ Ազանըն պիւեիւք գըսմը գապուլ վէ թաստիգինէ մէյիլլի տիր։

—Շըմալի Ռուսիատա կէլէճէք օգոստոստա պէր միւթատ մանօվրա իճրա իտիլէճէք, վէ պունտա Զար տախի հազըր պուլընաճագ տըր։

—Աֆղանիսթան էմիրի՝ Ռուսիա ասքէրինին Հէրաթա տօղրու եիւրիւմէլէրի իհթիմալինէ մէպնի, հուտուտատան Հէրաթա գատար եօլտաքի քէօբրիւլէրի եըգտըրմըշ, վէ հուտուտատաքի գուվվէի ասքէրիեէսինի արթըրմըշ տըր։

—Մ. տը Ֆրէյսինէ իլէ ժէնէրալ Մէրսիէ՝ Ֆրանսա Մէճլիսի Աեան ազալըղընա ինթիխապ օլունմուշլար տըր։

—Թիւրքիսթան վալիսի վէ ումումի գօմանտանը Ժէն. Տուխօվսքի վէ Գաֆգասիա վալիսի վէ ումումի գօմանտանը բըրէնս Կալիցի՝ Բէթէրպուրկա չաղըրըլմըշլար տըր։

—Ալմանիա իլէ Ավուստրիա արասընտա սօղուգլուգ պուլունտուղու, վէ Ալմանիանըն Ավուստրիա ալէյհինտէ թէմայիւլաթը օլտուղու հագգընտա շաի օլան պէտաինանէ րիվաեէթլէր թէքզիպ օլունմուշ տըր։ Ալմանիանըն բօլիթիգասը՝ Ավուստրիանըն պագասը էսասընա միւսթէնիտ տիր։

—Չինտէ գուրսանլար պազը մալի վէ թիճճար խարէխանէլէրինէ թէարրուզ թէշէպպիւսինտէ պուլունմուշլար տըր։

—Սըրպիանըն ասքէրիճէ եէնի թէնսիգաթը իւզէրինէ թէշքիլ օլընան օրտուն գօմանտանլըղընը գըրալ Միլան տէրիւհտէ իթմիշ տիր։ Պու խուսուս՝ Ռուսիաճա սուի թէէսսիր իյլէմիշ տիր։ Զաթէն գըրալ Ալեքսանտըրըն Վիէննատա սէյահաթը վէ սուրէթի գապուլի Ռուսլարը աղ չօգ տիկէր իթմիշ իտի իսէ տէ, եինէ պունա բօլիթիգաճա պիր նէզաքէթ րէնկի վէրիլէրէք իքթիֆա խըլմէքտէ իքէն, միւշարիլէյհին Պէլկրատտա ավտէթի իւզէրինէ ճէրէեան իտէն ահվալ, Ռուս ղազէթալարընը, Սըրպիա ալէյհինտէ աչըգտան աչըղա պէեանը էֆքեար վէ նէշրիեաթա սէվգ իյլէմիշ տիր։

—Ֆրանսա հիւքիւմէթի Մատակասգարտաքի գուվվէի ասքէրիէսինի արթըրմագ թէշէպպիւսինտէ տիր։

—Ֆիլէմէնք հիւքիւմէթի՝ Ճավա ատասընտա իսթիհքեամլար եափըեօր։ Պազը ղազէթալար «զիրաաթ վէ սանաթի մէքթէպլէրի աչըլսա, տահա էյի օլուր» տիեօրլար։

—Պօէմիատա քէօմիւր ամէլէսի չալըշմատըղը վէ քէօմիւր պուլունմատըղը իչին, Տրէզտէ շէհրինտէ էլէքթրիգլի թրամվայլար իշլէմէմիշ, ֆէնէրլէր եագըլմամագա վէ տէրխանէլէր բըթըլմատըղը իչին պազը մէքթէպլէր աչըլամամագա պաշլամըշ տըր։

ԹԵՎՃԻՀԱԹ

Ռուսումաթ էմանէթի միւֆէթթիշլէրինտէն Նուրի պէյէ ուլէա էվվէլի, Գալաթա էմթաայը էճնէպիէէ կիւմրիւկիւ մուայենէ քեաթիպլէրինտէն Արիֆ պէյէ սալիսէ, Հալէպ թիւճճարընտան Իսմայիլ էֆ.եէ ուլէա սանիսի, Մուսթաֆա էֆ.եէ սանիէ սանիսի, Հաճի Պէքիր էֆ.եէ սալիսէ րիւթպէլէրի, միւթէպէրանը թիւճճար-

թան Նէմիզատէ Մէհէմմէտ Սալիհ էֆ.նէ սանիէ միւթէմաիզի. Տիարպէքիր վիլաէթի զաղէթասը մուհարրիրլէրինտէն Օսման էֆ.նէ րապիա, վէ մէճլիսի իտարէսի ազասընտան Տիգրանեան Խաչատուր էֆ.նէ խամիսէ րիւթպէլէրի թէվճիհ. Գիրինճի տարէէի պէլէտիէ միւտիր մուավինլիկի՝ տարէէի մէզքիւրէ պաշ քեաթիպի Րիւշտի պէյէ իլավէի մէմուրիէթ օլմագ իւզրէ թէֆվիզ. Եանիա լիվասը էրզագը ասքէրի միւթէահհիտի Իսմայիլ բաշաեա 1ինճի Մէճ. Նիշանը իհսան.

Մաթպուաթը էճնէպիէ օտասը սէր խալիֆէսի Ահմէտ Սաատա էֆ.նէ ուլէա էվվէլի րիւթպէսի թէվճիհ. Տրամա միւթէսարրըֆլըղը՝ Մուշ միւթէսարրըֆը սապըգը Մուսթաֆա Րէֆգի բաշաեա, Ճէպէլի Ղարպի միւթէսարրըֆլըղը՝ Տէրսիմ միւթէսարրըֆը Մահմուտ Նէտիմ էֆ.նէ, Լէզիի միւթէսարրըֆլըղը՝ Մէվլօվա գայմագամը սապըգը Մահմուտ Նէտիմ էֆ.նէ, Էրզրում խութ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի սապըգը Հիւսէյին Եահեա էֆ.նէ թէվճիհ. Ամէտիի Տիվանը Հիւմաեուն խիւլէֆասընտան Նազիֆ պէյէ 2ինճի Օսմ., մագամը Սատրազամի մէքթուպի գալէմի խիւլէֆասընտան Սատըգ պէյէ 2նճի Մէճ., Մաթպուաթը էճնէպիէ օտասը միւմէյիզի էվվէլի Ավրամ էֆ.նէ 2նճի Մէճ. Նիշանլարը, Իրան տէվլէթինին Տէրսաատէթ սէֆիրի Միրզա Մահմուտ խանա ալթուն վէ կիւմիւշ Իմթիեազ միտալեալարը իհսան.

Թիճարէթի պահրիեէ մահքէմէսի ազասընտան Ճէլալէտտին պէյէ ուլէա սանիսի, մահքէմէի մէզքիւրէ ազասընտան Եօրկիատիս էֆ.նէ ուլէա էվվէլի. Տէրսաատէթ իսթինաֆ մահքէմէսի ազասընտան Թագւոր էֆ. իլէ իլամաթը շէրիէ իճրա տաիրէսի պաշ մուավինի Քեազիմ պէյէ սանիէ սանիսի, թահրիրաթը խարիճիէ գալէմի խիւլէֆասընտան Հասան էֆ.նէ սալիսէ րիւթպէլէրի թէվճիհ. Շէհիր էմանէթի մէճլիսի ազալըղընա՝ Պանտըրմա գայմագամը Թահիր էֆ. թայինն. Պահրիէ մէքթուպճըլըղը՝ նէզարէթի միւշարիլէյհա մէքթուպի գալէմի միւտիրի Ապտուլ Րահիմ Զատըլ էֆ.նէ, Եաֆա գայմագամըլըղը՝ Ալաիէ գայմագամը Րէուֆ պէյէ թէֆվիզ. Մագամը Սատարէթփէնահի թէրճէմանը Խայրէտտին պէյէ 1ինճի Մէճիտի, Շուրայի տէվլէթ ազասընտան Ջարեհ Տիլպէր էֆ.նէ 1ինճի Օսմ., Շուրայի տէվլէթ ազասընտան Սրիֆ Հիքմէթ պէյէ 1ինճի Մէճ., Պապը Սէրասքէրի իճրաիմաթը ումումիէ տաիրէսի րէիսի Ահմէտ Աֆիֆ բաշաեա մուրասսա Մէճ., Էվգաֆ նէզարէթի մուհասէպէճիսի Ճանիպ պէյէ 1ինճի Օսմ., Մահքէմէի թէմիզ ազասընտան Մուսթաֆանէշէթ էֆ. իլէ Զաթալճա թօբճու գօմանտանը վէքիլի Մէհէմմէտ Շէվգի բաշաեա 1ինճի Օսմ., Շուրաիպահրիէ րէիսի Մէհէմմէտ, վէ Կազխանէ մէմուրը Սալիմ բաշալարա 1ինճի, Տէրսաատէթ պիտ. մահքէմէսի 2ինճի Հուգուգ, րէիսի Արիֆ պէյէ 2նճի Մէճ., Տէրսաատէթ Լիման րէիսի Սամի բաշա իլէ Լիման գօմանտանը վէքիլի Մէհէմմէտ բաշաեա 2նճի Օսմ., Բէօսթէնճէ պաշ չէհպէնտէրի Թէվֆիգ պէյէ 2նճի., Իզմիր պէլէտիէ րէիսի Սաֆվէթ պէյէ 4իւնճիւ Օսմ., Ատանա Օսմ. պանգասը շիւպէսի մուհասէպէճիսի Բիրիտիս էֆ.նէ 5ինճի Մէճ., Շուրայի տէվլէթ Միւլքիէ տաիրէսի ազասընտան Միւզիւրիս պէյէ ալթուն Իմթիեազ, Ատանատա սաքին Մկրտիչեան Յարութիւն էֆ.նէ Թախլիսիէ միտալեասը իհսան պույրուլմըշ տըր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու կիւն Պայրամ սէլամլըղը Պէշիքթաշ ճամիսինտէ վէ վիւքէլա իլէ րիճալը րէսմի Թէպրիքեաթը Տօլմա-պաղչէ սէրայընտա միւթատ օլան մէրասիմ վէ ալայը վաքէա իլէ վուգու պուլմուշ տուր.

—Միլէլի միւթէպէրիֆէ րուէսասը րուհանիէսի իլէ սէֆարաթ թէրճէմանլարը՝ րէսմի Թէպրիքի իֆա իչին պու կիւն մապէյնի Հիւմաեունա կիթմիշլէր տիր.

—Պա իրատէի սէնիէ, Ֆրանսա Մէքթէպի սէնաիիսինտէն մէզզուն Մ. Լէօն Ֆօրի՝ 2500 ղշ. մաաշ իլէ վէ 3 սէնէ միւտտէթլէ իյֆայի վազիֆէ էթմէք իւզրէ Մէքթէպի Սէնայի ֆէնն մուալիմլիկինէ թայինն պուլունմըշ տըր.

—Էվգաֆը Հիւմաեուն Նազըրը Ղալիպ բաշա՝ տիւնքի մէճլիսի վիւքէլատա հազըր պուլընամամըշ տըր.

—Պէյօղլու միւթէսարրըֆը Էնվէր պէյ հազրէթլէրինին նամիզաճ օլտըղլարը մաէթթէէսսիւֆ իշիտիլմիշ տիր.

—Պէրլինտէ պուլընան Գամբոնվէնէր բաշա՝ տիւն չէհրիմիզէ ավտէթ էթմիշ տիր.

—Պէյօղլու Րում միւթէպէրան գատընլարը ճէմիյէթի խայրիէսի թարաֆընտան՝ փետրվարըն 17ինճի ճում. իրթէսի կիճէսի Բէրա Բալլաս օթէլինտէ պիր պալօ վէրիլէճէք տիր.

—Միւտտէթի ճէզալարընըն իւչ բաէլնը իքմալ էթմիշ օլան 30 էրքէք վէ 2 գատըն մահպուսլար Պայրամ միւնասիպէթիյլէ մազհարը աֆվը Շահանէ օլարագ, տիւն հապսխանէտէն չըգմըշլար տըր.

—Կէօմրիւքլէրէ կէլէն քիմեէվի մատէնլէրին թահլիլ վէ մուայենէսի հաղգընտա սիւֆէրա Պապը Ալիեէ պիր մուխթիրէ վէրմիշլէր տիր.

—Խաս ախըր իչին Ֆրանսատան 21 աթ կէլմիշ տիր.

—Կէչէն կիւն Ավուսթրիա, Ինկիլթէրա վէ Ֆրանսա սէֆիրլէրի Պապը Ալիեէ կիտէրէք, խարիճիէ Նազըրը հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ էթմիշլէր տիր. Ինկիլթէրրա սէֆիրի պատէհու Իրան սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, սէֆիր հազրէթլէրիյլէ կէօրիւշմիւշ տիւր.

—Հիւքիւմէթի Սէնիէ իլէ Ֆրանսա արասընտա մուզաքէրէ օլան թիճարէթ մուահէտէսի իչին Պապը Ալի իլէ Ֆրանսա սէֆիրի արասընտա պազը միւզաքէրաթ ճէրէեան իտէճէք տիր.

—Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գօնսթան՝ պու կիւն Նէյրուզ կիտէճէք, վէ օնպէշ կիւն սօնրա մատամասըյլա ավտէթ իյլէյէճէք տիր. Սէֆիրի միւշարիլէյհ՝ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիտէ սատրազամ վէ խարիճիէ Նազըրը հազրէթլէրիլա կէօրիւշմիւշ վէ րէսմի վէտաը իյֆա էթմիշ տիր.

—Ֆրանսա սէֆիրի իլէ սէֆարէթ քեաթիպլէրինտէն Մ. Տէժան՝ կէչէն ագշամ Շէհիր էմինի հազրէթլէրինին զօնագընտա իֆթարտա պուլընմըշլար տըր.

—Լա Հէյ սուլհ գօնֆէրանսը բրօթօգօլլարընը իմզալամագ իւզրէ կիթմիշ օլան Թիւրխան բաշա իլէ Նուրի պէյ հազարաթը բազ. իրթ. կիւնիւ Տէրսաատէթէ ավտէթլէ, տօղրուճա մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթ իյլէմիշլէր տիր.

—Ճէմիյէթի Թըպպիէնին ճում. կիւնքի իճթիմաըընտա, Տր. Սեղբոսեան էֆ.՝ չէհրիմիզէ կէլինճէքճի նամըյլա պուլընան շարլաթանլարտան, վէ քէնտիսինին թէտավի իթտիկի պազը խասթալարըն կէլինճիքճիէէ միւրաճաաթլա, եաթագա տիւշտիւքլէրինտէն պահսլա, խալգըն իշպու պաթըլ իթիգատընտան տօլաեը թէէսսիւֆ էթմիշ, վէ Տր. Խրիսթօֆորիտիս էֆ. իսէ, պու թէէսսիւֆէ իշթիրաքլէ պէրապէր, աթըպպաեատա, հիւքիւմէթէ խապէր վէրմէմէլէրինտէն տօլաեը պիր ազ գապահաթ պուլմըշ տըր. Տր. Ապէրրի էֆ. տախի, հէր մէմլէքէթտէ, հէր զէման խալգըն պիր թագըմ պաթըլ իթիգատլար մէվճուտ օլմասը թապիի օլուպ, պունլարըն չարէյի տէֆինի՝ շարլաթան հէքիմլէրին թէէտիպինտէ արամագ միւնասիպ օլաճաղընը սէօյլէմիշ տիր.

—Ասարը աթիգա էրպապընտան Ֆրանսըզ Մ. տը Մօրկան՝ Պաղտատ թարաֆլարընտա իճրայի թէհարրիեաթ էթմիշ, վէ Տէրսաատէթէ կէլմէք իւզրէ Պաղտատտան եօլա չըգմըշ տըր.

—Մէմալիքի Օսմանիէ իլէ, խուսուսա Անատօլու թարաֆլարընտա միւնասէպաթտա պուլունմագ իւզրէ, պազը Ֆրանսըզ վէ էճնէպի սէրմաեէտարլար՝ Տէրսաատէթտէ Պանգ Ֆրանսէզ է տ'Օրիան նամիլէ պիր պանգա թէէսսիսինէ գարար վէրմիշլէր տիր. Մուամէլաթը րէք վասի օլաճագ օլան պու պանգանըն սէրմաեէսի՝ 12,500,000 ֆրանգտան իպարէթ պուլունաճագ տըր.

—Թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն Պէշիքթաշ վէ ճիվարը ֆուգարասընա էթ, էթմէք վէ աթիէի սէնիէլէր թէվզի օլընմըշ տըր.

—Տավա վէքիլլէրինտէն Իսկէնտէր Թրատ էֆ., Պիւեիւքտէրէտէն Եէնի-մահէլլէեէ գատար վէ Րումէլի-Ֆէնէրինէ վէ Պէնտլէրէ, վէ Մէսարպուրնընտան Սուլարա գատար թրամվայ խաթթը ինշասը իչին իմթիեազ խաթէմիշ տիր.

—Անվալը սըհհիեէսի իչին Տէրսաատէթէ կէլմէսինէ միւսաատէ պույրուլան Պիթլիս վալիսի Մէճիտ էֆ. հազրէթլէրի՝ կէչէն կիւն չէհրիմիզէ մուվասըլէթլէ, արզը ուպուտիեէթ զըմնընտա մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթ էթմիշ տիր.

—Պա իրատէի սէնիէ 6 թապուր, իքմալը թահսիլ իչին Ալմանիաեա կիտէճէքլէր տիր.

—Ինկիլթէրրատա պուղտայ ֆիաթը էճնիպտէն տիւշմէքտէ տիր.

—Իզմիրտէ հավա 15 կիւնտէն պէրու էյի կիթմիկինտէն, աղաճլար աչըլընմաեա պաշլամըշ տըր.

—Րումճա Գօնսթանթինօբօլիս ղազէթասը՝ մուզաիրի ուսուլ հարէքէթինտէն տօլաեը պիլա միւտտէթ թաթիլ օլընմըշ իքէն, մազհարը աֆվը ալի օլարագ. տիւն նէշր իտիլմիշ տիր.

—Պահվէ ֆիաթը Եվրօպատա 2 ֆր. տիւշմիւշ տիւր.

—Յունվարըն 13իւնճիւ կիճէսի Եալօվատա Պուրու գարիէսինտէ եանկըն զուհուր իտիպ 55 խանէ վէ 15 տիւքեան, վէ իրթէսի կիճէ Իզմիտտէ Թէքէճիք մահէլլէսինտէ պիր Իսլամ խանէսի եանմըշ տըր.

—Թէսալիատը պիր Եունան էշգըեա ֆըրգասը՝ Սէրֆիճէ ճիվարընտա ասաքիրի Օսմանիէ թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշ տիր.

—Միտիլլիտէ բէթրօլ կազընըն սանտըղը 70 ղշ.ա չըգմըշ տըր.

—Զըգան ճում. կիւնիւ Մտրաչտա պիր զէլզէլէ հիս օլընմըշ իսէ տէ, զարար օլմամըշ տըր. Զըգան բէնչ. կիւնիւ տախի Այտընտա 2 տէֆա, վէ յունվարըն 7ինճի կիճէսի Մուղլա վէ ճիվարընտա շիտտէթլի հարէքէթի արզ զուհուրա կէլմիշ տիր.

—Կէչէն ագշամ Սթէնիա սահիլինտէ պիր Եունան նաւը պուլունուպ, պիր Րում օլտուղու անլաշըլմըշ տըր.

—Սօն հաֆթա իչինտէ չէհրիմիզտէ 280 քիշի վէֆաթ էթմիշ տիր.

ՊԱՆԳ ԷՄՊԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ

Գալաթա, Պէյօղլու վէ Իսթանպօլ խազինէլէրի՝ Պայրամըն պիրինճի կիւնիւ օլմագ միւնասիպէթիյլէ պու կիւն թաթիլ օլընմըշլար տըր.

* * *

1900 փետր. 1/13տէ վաքի խիթամ պուլան 100տէ 4 ֆայիզլի Բրիօրիթէ Թէմպէքի թահվիլաթընըն 14 Նումէրօլու գուբօնը իլէ 14իւնճիւ գուրատա ամօրթի իտիլէն մէզքիւր իսթիգրազ թահվիլաթընըն պէտէլլէրի՝ Գալաթատա Օսմ. պանգասը վէզնէսինտէն թէէտիէ օլունաճագ տըր. Նումէրօլը պօրտրօլարը պէրապէր պուլունան գուբօն վէ թահվիլաթ մուգապիլինտէ, 10 կիւն սօնրա Գալաթատա Օսմանլը պանգասը վէզնէսինտէն թէէտիեաթ իճրա օլունաճաղընա տաիր պիր մագպուզ սէնէտի վէրիլէճէք տիր.

Տէրսաատէթ, 27 յունուար 1900

ՉԻՉԷՔՃԻ ԳԱՏԸՆ

)(138)(

Մատլէն.— Համտ օլսուն քի, էվիմիզտէ ղազէթա օգունմազ. Օ գատար ֆագիրիզ քի, նաֆագամըզտան պաշգա հիչ պիր շէյ իչին օն բարա պիլէ սարֆ իտէմէեիզ. Լաքին շիւպհէ եօգ տուր քի, Կապրիէլ պանա պազը շէյլէր սօրաճագ տըր. Նէ՞ ճէվապ վէրէճէկիմ.

Մ. Րէթի.— Վէրէճէկինիզ ճէվապը վալէլիք գալպինիզ սիզէ իլհամ իտէր. Ազլէ եազըն պիր շէյ պուլապիլիրսինիզ. տիւշիւնիւնիւզ քի, պէլքի զըզընըզըն տա հախաթը Թէհլիքէտէ տիր.

—Էվվէթ... հաքքընըզ վար տըր... տիւշիւնէճէկիմ... պուլաճաղըմ... վէ պուլմալըըմ, չիւնքի շիւպհէ եօգ քի, էկէր պիշարէ վէ պիսաւչ բէտէրինին գաթըլկեահը չըգաճաղընը սէօյլէրսէմ, անը թէլէֆ էթմիշ օլաճաղըմ.

Պու սէօզլէրի թէէթթիւր իտէրէք, միւթէահհիտ Ժան Րըմինին զէվճէսինի Ատալիէ նէզարէթինտէն չըգարտը. վէ,

—Էվէ գատար եաեա կիտէմէզսինիզ... էվինիզ խայլի ուզագ տըր... հայտէ պիր արապաեա օթուրուն, ճէսուր օլուն, մէյուս օլմաեըն, տէյիպ, մէրգումէնին էլինէ էլլի ֆրանգլըգ պիր գայմէ վէրտի.

—Արթըգ նէ՞ իւմիտ իտէպիլիրիմ.

—Տիւշիւնիւն քի ճէնապը Ալլահ րահիմ տիր.

—Լաքին ճէնապը Ալլահ պիզի Թէրք իթտի. զիրա իքի նամուսլու քիմսէլէրին, իքի պիսուչլարըն մահքիւմ իտիլմէսինի մէն իթմէտի.

Պու արա Մատլէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլայօրտու.

Համիյեէթլի միւթէահհիտ պիր արապա թութուպ, մահքիւմէին զէվճէսինի օթուրթտու, վէ արապաճըեա գապուսունու գապար իքէն,

—Գըզըզը տիւշիւնիւն... ճէսուր օլուն... Արապաճըն իւճրէթի վէրիլմիշ տիր, տէտի.

Պատէհու արապաճըեա օն զրուշ միգտարընտա պիր պախշիշ վէրէրէք,

—Րօքէթ սօգագը Ն. 151, տէյի պէեան իյլէտի.

Արապա եօլա չըգտը.

Կապրիէլ եալընըզ գալըպ, վալիտէսինին ավտէթինէ քէմալը իզտիրապ վէ էնտիշէ իլէ ագշամա գատար պէքլէտի. վագըթ կէչտիքճէ, իզթիրապ վէ էնտիշէլէրի տէ արթմագտա իտի.

Մուհաքէմէնին նէթիճէսի նէ՞ օլաճագ իտի. բէտէրի պէրաէթինի իսթիհսալ իտէրէք, վալիտէսի վէ Բօլ Ժիրէ իլէ պիրլիքտէ ավտէթ իտէճէ՞ք մի իտի.

Պու միւմքի՞ն մի, միւհթէմի՞լ մի իտի.

Զալիմանէ պիր մէյուսիեէթէ տիւշար օլուր զօրզուսույլա, ճիտտէն իւմիտ էթմէկէ ճէսարէթ իթմէմէքտէ իտի.

Ագշամ օլտու.— Ասիւման գարարտը. Նիհաեէթ կիճէ գարանլըղը պասատը. Մատլէն էլան ավտէթ իթմէտի.

Կապրիէլին զիհնի գարմագարըշ միւլահազալար իլէ մէշղուլ վէ եօրկուն օլտուղու հալտէ, նէյլտիվէնտէն իշիտիլէն էն ճիւզի պիր սէսէ պիլէ գուլագ վէրմէքտէ իտի.

59

Ա՛հ, զէվալլը Կապրիէլ, շու էսնատէ կիտիպ կէլմէք, եիւրիւմէք վէ հէյէճանլարընը թէսկին իթմէք իզթիտարընը հաիզ օլմաեը նէ՛ գատար արզու իտիեօրտու. Էկէր պու իգթիտարը օլսա իտի, վալիտէսի մահքէմէեէ եալընըզ կիթմէեիպ, քէնտիսի տէ րէֆագաթընտա պուլունմուշ օլաճագ, վէ հիչ օլմազսա պու տաղըգատա ճէնապը Ալլահա, իքի պիսուչլարա, իքի պէտպախթ գատընլարա մէրհամէթ պուեուրմուշ օլմասընտան տօլաեը արզը շիւքրան իտէպիլէճէք իտի.

Նակեահ գապուլարընըն էօնիւնտէ աեագ սէսի իշիտմէքլէ աթիլտըտի. Վալիտէսինին աեագ սէսինի թանըրտը, վէ քէնտի քէնտիսինէ պիր ճահտ իտիպ, աեագա գալգտը, վէ գափուեու աչմաեա գօշտու.

(Տէվամը)

Ց. ՓՈԼԱՑԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Մաթպաամըզտա էրմէնիճէ, թիւրքճէ վէ ֆրանսըզճա լիսանլարըլա քիթապ, ռիսալէ, ռուզնամէ վէ ճէնազէ պիլէթլէրի, գարթ տը վիզիթ, գարթ տատրէս, պոլիցա, մագպուզ սէնէտլէրի, մէքթուպ վէ զարֆ պաշլըգլարը, հէր նէվի իլանաթ, վէ սաիրէ թէմիզ, վէ միւշթէրիլէրի խոշնուտ գալաճագ սուրէթտէ միւթէտիլ ֆիատլէ թապ օլունմագտադըր, վէ Թաշրալարտան մաթպաամըզա ... [illegible] ... պիլ վասըթա վուգու պուլաճագ սիփարիշլէրին գապուլիյլէ, աղ պիր միւտտէթ զարֆընտա վէ քէմալի էհվէնիյէթլէ իճրա գըլընմալարընէ թէվլիմ խըլլէճէք օլունուր։

ՊԱՆԳ ԷՄՓԷՐԻԱԼ ՕԹՕՄԱՆԸՆ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաեէսի ; 10.000.000 լիրա տըր

Շիրքէթին մէրքէզի Գալաթատա տըր։

Իսթանպոլտա Եէնի ճամի ճիհէթինտէ, վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 206 նումէրօլու տաիրէտէ պիրէր շիւպէսի վար տըր։

Լօնտրա վէ Բարիզտէ պիրէր պաշ ճէ-մաարէխանէսի մէվճուտ տուր։

(ՇԻՒՊԷԼԷՐ)

Ատալիա,	Ատանա,	Այտըն
Հալէպ,	Իսքէնտէրիէ,	Էտիրնէ,
Էնգարէ,	Գաստամօնի,	Պէյրութ,
Պրուսա,	Շամ,	Գօնիա,
Լարնագա,	Գահիրէ,	Մէրսին,
Միտիլլի,	Ռուսչուգ,	Ֆիլիպէ,
Բօրսաիտ,	Բուսճուգ,	Սէլանիք,
Սամսօն,	Իզմիր,	Սօֆիա,	Թրապիզօն։

Պանգը Օսմանի, Թահվիլաթ վէ եա պուլուն միւմասիլ էվրագ տէբօզիթօ խապուլ էտէր ... [illegible] ... պիրքաչ պանգաի ... հիսապ ... թիւճճարիէ գապուլ էտէր, վէ Ղուսթանթինէ էօտէմէլէրի եասըլը պուլունան էլէքթիր ... [illegible] ... պիլէթլէրի մէզգիւր գէհասէ սէնէտլէրի քէշիտէ եէնէճէ Մօրսէր ... [illegible] ... պիլէթլէրի սաթըլըր։

Պուննտան պաշգա պիր սէնէ վատէ իլէ եէւգտէ 2 պէ․, 6 այլըգ վատէ իլէ եիւզտէ 1 պէ․, վէ 3 այլըգ վատէ իլէ եիւզտէ 1 ֆաիզ իլէ աղչէ գապուլ էտէր։

Իսթանպոլ շիւպէսի, պալէտաէ պէեան օլունան մուամէլաթտան պաշգա, էմթաա ... [illegible] ... թէմինաթ աէտէէ Թէվտի-օլունան էշեաի թիճճարիէնի տախի գապուլ էտէր։

Պէյօղլու շիւպէսի՝ էմթաա մուամէլաթը միւսթէսնա օլմագ իւզրէ, եուգարըտա զիքր օլունան պիլ ճիւմլէ մուամէլաթը իֆա, վէ պունտան պաշգա Վիլ տը Բարի, Ռումէլի շըմէնտըֆէր Թահվիլաթը, Եունան պանգասը, Բանամա վէ սաիրէ կիպի բէհանդօլու Թահվիլաթընը տախի տիգ ու էթա մուամէլաթընը իճրա իտէր։

Իսթանպոլ վէ Պէյօղլու շիւպէլէրի Ռումէլի շըմէնտըֆէր Թահվիլաթը բըրօ-մէօլէրի տախի Փիրտուխթ վէ պանգանըն Ղըսթանթինէ իլէ Պուլկարիսթան-տագի շիւպէլէրինին քէաֆի գիպի վէ 50 լիրաեա գատար օլմագ իւզրէ 100տէ 3 ֆաիզ մուգապիլինտէ հէսապը ճարի իլէ աղչէ գապուլ էտէրլէր։

Ուշպու հէսապը ճարիլէրէ Թէսլիմ օլունաճագ իւզրէ Օսմանլը պանգասը 100 տէ 3 պէ․ Քուփոն ... [illegible] ... ղոլըտ ... [illegible] ... թահվիլաթ ... [illegible] ... սէնէտ ... [illegible] ... միքտար սուրէթլէ ... [illegible] ... տաէրէ ... [illegible] ... թէրթիպ ... [illegible] ... աղչէյի սահիպլէրինէ տարէտէ էթլիրլեր։

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Չարշէնպէհ 19 Ցունվար

Գօնսօլիտ գաբանըը	Լ. Օ.	25	05
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	Ֆրգ.	124	37
Օսմանլը պանգասը	Ի. Լ.	11	75
Դիւէոնի մէնէրալ Օթօման ․Օ Լ․		2	34
Զիրաաթ պանգասը	»	8	18
Օմ. Սիկուրթա գումբ.	»	4	22
Ցօս. Օթ. Շանժ է Վալ.	»	3	3
Թրամվայ Թահվիլաթը	Փր.	484	
Տէրգօս սու գումբանիասը		295	
Տէրսաաանէյէ Բիլիթըմ		478	

ԱՖՉԷ ՑԻՍԱԹԸ

Մէճիտիէ կիւմիւշ	108	16
Սէթալիք	94	10
Նիրմի Ֆրանգլըգ	87	23
Ինկիլիզ լիրասը	110	8
Բօլ Էմփէրիալ	89	30
Բեազըա Ռուպլի	Լ. Օ. 8	56

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

1899 Հոտկ. 27տեն իթիպարեն, եենի եմր տեկին, Պօղազ իչինէ իշլէեեն վափօրլարըն վագթը ճարէքէթլէրի։

Ռումէլի ճանիպինտան քէօփրիյէ

1	30	Եէնի մ. մէար. պէյք. քիրէճ. Թարաբ. եէնիք. միրկ. էմիրկեան խալէճ.	43
1	30	Պօյճ. ր. հիսար, պէպէք, ուռնէա, գուրուչ. օրթ. պէշք.	38
2	15	Միրկ. ր հիսար, պէք, արնվտ. գուրչ. օրթ. պէշիքթաշ	37
2		Պէյգօզ, բուղաշէ, եէնիք, գանլ. պօյճ. ա. հիս, գանտլ. պէք. վան չէնկ. պէյլ. գուզկնճ.	44
2	15	Եէնիմ. մէարգ. պէյք. Թարաբ, եէնիք խաթ, պօյճըք․. պէշիք-թաշ	46
2	30	Ր. ա. գավ, եէնիմ. մէսար. պէյ. Թարապիա, պէյգօզ, ր. պաղչէ, չպուղլ գանլճ. ա. հիս, գանտիլլի, պէշ.	39
3		Պօյճ. ր. հիս. պէք արն, գուրչ, օրթ. պէշք.	20
3	15	Եէնիմ. մէարգ պէյօք Թարապիա, եէնի. խաթ. միրկ ր. հիսար. պէք. Իխթիլաթ	45
4	10	Պէք, արնվուտ. գուրչ. օրթաքէօյ պէշ.	43
4	15	Եէնիմ մէսար. պէյ. Թար. եէնիք. խաթ. պօյաճ. պէշք.	40
5		Պօյճ. ր հիս. պէք. արն. գուրչ. օրթք. պէշք.	37
5	30	Եէնիմ. մէսար. պէյ. Թար. եէնք, միրկ, ր. հիս. պէք, արնվ, գուրչ, օրթ, պէշիքթաշ	46
6	45	Պէյգ եէնիք գանլ միրկ ր ա հիս. գանտ պէք արն չէնկ պէյլ օրթ, գուզկ իսկիւտար	20
6	45	Ր. ա. գավ. եէնիմ. մէսար. պէյ. Թար. եէնք. խաթ. միրկ, ր հիսար պէք. արն. գուչք. օրթա. պէշիք-թաշ	21
8	15	Ր. ա. գավ. եէնիմ. մէսրգ. պէյօթ Թարա. պէյգ. ր. պաղչէ. չուպգլ. գանլ ա հիսար գանտլ վանիքէօյ չէնկ պէյլ գուզ. իսկիւտար	39
9		Եէնիմ մէսար պէյօ Թարապ եէնիք սթէն. պօյճ. ռ. հիս. պէք. արնվ. գուրչ օրթա պէշ.	18
10		Եէնի մէսար պէյօ Թար եէնի միրկ ր. հիս. պէշ	38
10	35	Միրկ պէք արն օրթ	43
11		Եէնիմ մէսարպ պէյօ Թար եէնիք պօյճ ր հիս. պէք արնվ պէշիք	45

Անատօլու ճանիպինտան քէօփրիյէ

1	30	Ա. հիս գանտ վանիք չէնկք պէյլ գուզկ պէշիք	18
2		Պէյգ բաղչ եէնք գանլ պօյա ա հիս գանտիլ, պէք, վանի չէնկլ, պէյլպ գուզ	44
2	30	Ր ա գավ եէնիմ մէսա պէյօք Թար պէյգ բղաչէ չուպգ գանլ ա հիս գանտլ պէշիքթաշ	39
3	45	Ա. հիս գանտ վանիքէօյ չէնկլ պէյլ գուզկ պէշիքթաշ	33
4	23	Պէյօ Թար պէյգ բաղչ չուպ գանլ ա հիս գանտ	38
5	15	Ա հիսր գանտ վանիք չէնկլ պէյլէ գուզկն պէշիքթաշ	44
6	45	Պէյգ եէնիք գանլճ պօյաճը ր ա հիս գանտլ պէք արնվ չէնկ պէյլ օրթ գուզկ իսկ	20
8	15	Ա ր գավ եէնիմ մէսր պէյօ Թար պէյգ բ պաղչ չպուգլ գանլ ա. հիս գանտ վանիք չէնկլ պէյլէր գուզկն իսկիւտար	39
10	10	Ա հիսարընտան տօղրու քէօփրիւ	44
10	30	Պէյգօզ եէնիք գանլ ա հիս գանտլ չէնկ պէյլէ գուզկ իսկ	37
11	10	Վանիքէօյտէն տօղրու քէօփրիւ	33

Քէօփրիտեն Ռումէլի ճանիպինէ

2	30	Պէշի օրթ գուրչ արն պէք ր հիսա միրկ եէնիք. Թարա պէյօք մէսարպ եէնիմ	40
3	30	Պէպէք	43
3	35	Պէշ օրթք գուրչ արնվ պէք ր հիս պօյաճը	37
3	40	Իսկ գուզկ օրթ պէյլ չէնկ արնվ գանտ ա ր հիս գանլ պօյճ եէնիք բաղչա պէյգ Թարա պէյօա մէսար եէնիմ գավագլար	21
4		Պէշի պօյաճ խաթ եէնիք Թար պէյօ մէսար եէնիմ	46
6		Պէշի օրթ գուրչ արնվ պէք ր հիս միրկն եէնիք Թարա պէյօ մէսար եէնիմանէյէ ա գավ	39
7		Պէշիք գուզկ պէյլէ չէնկլ արնվ գանտ ր հիսար պօյճ գանլ եէնիք պէյգօզ Թար պէյօք մէսր եէնի	43
8	30	Պէշիքթաշ օրթ արնվ պէք ր հիսա միրկ եէնիք Թարա պէյօա մէսար եէնիմ	38
9	35	Պէք ր հիս պօյճ եէնիք Թարա պէյօ մէսար եէնիմանէ	45
9	45	Պէշիք օրթաք գուրչ արնվ պէք ր հիս միրկէօն	43
10	15	Միրկ եէնիք Թարա պէյօա մէսար եէնիմ գավագլար	46
10	20	Պէշք գանտլ ա հիս գանլ չուպգլ բղաչ պէյգ Թար պէյօա մէսար	40
10	40	Պէշիքթ օրթա. գուրչ արնվ պէք գանտլ ա ր հիսար միրկէօն գանլ եէնիք բաղչա պէյգօզ	21
11		Պէք ր հիսար պօյաճ սթէնիա եէնի Թար քիրէճ պէյօ մէսար եէնիմ ր ա գավագ	39
11	15	Պէշիքթ օրթա գուրչ արնվա պէք ր հիս միրկ եէնիքէօյ	18
11	45	Եէնիք Թարա պէյօ մէսար եէնիմ	43
12		Պէշի օրթա գուրչ արնավ պէք	33
12		Պէք ր հիս պօյա եէնիք	37

Քէօփրիտեն Անատօլ ճանիպինէ

3		Պէշի պէյլ չէնկ ա հիսար գանլճ չուպգ բղաչ պէյգօզ Թար պէյօա	38
3	40	Պէշ իսկ գուզկ օրթ պէյլէ չէնկ արն գանտ ա ր հիսա պօյճ գանլ եէնիք բաղչա պէյգ Թարա պէյօ մէսար եէնիմ գավագլար	20
4	35	Տօղրու պէյլէր ա հիսար	44
5		Պէշի գուզկ պէյլ չէնկլ վան գանտ ա հիս գանլ չուպ բղաչ պէյգ	21
7		Պէշիթ գուզկ պէյլէր չէնկլ արնվ գանտ ր հիս պօյաճ գանլը եէնիք պէյգօզ Թար պէյօ մէսար եէնի	18
8	45	Պէշք գուզկ պէյլ չէնկ վանի գանտ ա հիս գանլ չուպգլ բղա պէյգ	3
9	25	Իսկ գուզկ պէյլ չէնկ վան գանտ ա հիսար	44
10	20	պէշ գանտլ ա հիս գանլը չուպգլ բաղչա պէյգ Թար պէյօ մէսար	40
10	25	պէշ գուզկ պէյլ չէնկ վանի	33
10	40	պէշ օրթ գուրչ արնվ պէք գանտ ա ր հիսա միրկ գանլ եէնիք բղա պէյգօզ	21
11	10	Պէշ պէյլ չէնկ վանի ա հիսարբաղ պէյգ	44
11	40	Գանտ ա հիս գանլ չպուգլու բաղչա պէյգ պէյօգա	38
11	55	պէշ գուզկ պէյլէ չէնկ վան	20

Իսկիւտար խաթթը

Իսկիւտարտան Քէօփրիւեէ

Ս.	Տ.	
—	—	
—	—	
1	—	
1	40	
2	—	
2	35	
3	—	
3	35	
4	—	
4	40	
5	20	
5	45	Պէշթ.
6	35	Պէշիթ.
7	15	Պէշթ.
8	—	
8	45	
9	35	
10	10	Պէշ. Գավաթ
10	30	Գուզկ
10	55	Գուզկ
11½	15	Գուզկ
12		

Քէօփրիւտէն Իսկիւտարա

Ս.	Տ.	
—	—	
—	—	
1	50	Իսկիւ Գուզկունճուգ
2	25	
2	50	Իսկիւ Գուզկունճուգ
3	25	
3	50	
4	40	
5	30	Պէշիքթաշ
6	15	»
7	5	»
7	45	Պէշիքթաշ
8	20	
9	—	
9	40	
10	15	Իսկիւ Գուզկունճուգ
10	40	»
11	—	»
11	25	»
11	50	
12		